

برون از آفریقا

کارن بلیکسن (ایساک بلیکسن)

ترجمه

زری آندموند (مختاری)

انتشارات هرمس

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Out of Africa
Kaven Blixen
Penguin Classic, 2001

انتشارات هرمس

تهران خیابان ولی عصر، بالاتر از میدان ونک، شماره ۲۴۹۳ - تلفن: ۸۸۷۹۵۶۷۴

برون از آفریقا

کارن بلیکسن (ایسا بلیکسن)

ترجمه پری آزرموند (مختاری)

طرح جلد: واحد گرافیک هرمس

چاپ: ۱۳۹۷

تیراژ: ۵۰۰

چاپ و صحافی: طهرانی

همه حقوق محفوظ است.

سرشناسه	: دینه‌سن، ایساک، ۱۸۷۰ - ۱۹۶۲ م.
عنوان و نام پدیدآور	: برون از آفریقا / کارن بلیکسن، ایساک بلیکسن؛ ترجمه پری آزرموند (مختاری)
مشخصات نشر	: تهران: هرمس، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	: چهارده + ۴۶۶ ص
شابک	: 978-600-456-046-7
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: روستانشینی — کنیا
موضوع	: Country life -- Kenya
موضوع	: کنیا — روابط نژادی
موضوع	: Kenya -- Race relation
شناسه افزوده	: آزرموند، پری (مختاری)، ۱۳۲۴ - مترجم
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۷ ۴۵۹/۵۴/۴۳۳ DT
رده‌بندی دیویی	: ۹۶۷/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۱۲۳۲۹

فهرست

نه	در بار نویسنده
یازده	پیش گفتار مترجم

۱. کامانته و لولو

۵	کشتزار نگونگ
۲۷	کودک بومی
۴۹	آدم وحشی در خانه مهاجر
۷۳	غزال

۲. حادثه تیراندازی در کشتزار

۹۵	حادثه تیراندازی
۱۱۱	سواری در منطقه حفاظت شده
۱۲۵	وامای
۱۳۱	وانیانگری
۱۶۱	رئیس کیکویو

۳. میهمانان کشتزار

۱۷۹	پایکوبی های بزرگ
۱۹۳	میهمانی در آسیا
۱۹۹	زنان سومالی

۲۱۳	کنوسن پیر
۲۲۳	فراری ای در کشتزار استراحت می کند
۲۳۵	بازدیدهای دوستان
۲۴۳	پیشگام شریف
۲۵۷	بال‌های پرواز

۴. از دفتر یادداشت یک مهاجر

۲۸۳	کرم‌های شب‌تاب
۲۸۵	جاده‌ی زندگی
۲۸۹	وحدت به آری می‌آید
۲۹۱	داستان عیسوی
۲۹۵	ایگوانا
۲۹۷	فرح و تاجر ونیزی
۳۰۱	سرآمدان برنماوٹ
۳۰۳	دریارة غرور و سرافرازی
۳۰۵	ورزاها
۳۰۹	دریارة دو نژاد
۳۱۱	سفر زمان جنگ
۳۱۹	نظام عددی سواحیلی
۳۲۱	دست از دامت ندارم مگر برکت ارزانی‌ام داری
۳۲۵	خسوف
۳۲۷	بومیان و نظم شعری
۳۲۹	دریارة هزاره
۳۳۱	داستان کیتوش
۳۳۷	برخی پرنندگان آفریقا
۳۴۱	پانیا
۳۴۳	مرگ عیسی
۳۴۹	دریارة بومیان و تاریخ

فهرست هفت

۳۵۳	زمین لرزه
۳۵۷	جورج
۳۵۹	کجیکو
۳۶۱	زرافه‌ها به هامبورگ می‌روند
۳۶۵	در باغ وحش سیار
۳۷۱	همسفران
۳۷۳	بیعی دان و میمون‌ها
۳۷۵	کارومنا
۳۷۹	پورار سینگ
۳۸۳	رویداد شگفت‌انگیز
۳۸۷	طوطی

۵. رود با کشتزار

۳۹۱	روزگار سخت
۴۰۷	مرگ کینانجویی
۴۱۷	گوری در تپه‌ها
۴۳۷	فرح و من خانه و زندگی را می‌فروشیم
۴۵۷	بدرود

پیش‌گفتار مترجم

کارن بلیکسن در شرایطی آفریقا را ترک گفت کاملاً متفاوت با شرایطی که بدان قاره گام نهاده‌ود. او در سال ۱۹۱۴ (سال آغاز جنگ جهانی اول) به همراه همسرش برای اجرای یک کشتزار قهوه به کنیا رفت اما چنان شیفته کشتزار، کار کشت، آب و هوای آفریقا، فرهنگ و خلیقات بومیان، و حتی حیوانات این قاره شد که تصمیم گرفت باقی عمر را در پای تپه‌های نگونگ بماند و به کار کشاورزی ادامه دهد. بر پایه همین تصمیم بود که پس از جدایی از همسر هم به کار کشتزار ادامه داد و یک‌تنه با همه دشواری‌ها و ناهمواری‌ها دلیرانه و بی‌باکانه روبرو شد و بر بیشتر آن‌ها فائق آمد — کاری ستایش‌انگیز از زنی تنها در آن زمان دوم و سوم سده بیستم در سرزمینی غریب و بسیار متفاوت با پیشینه فرهنگی و اجتماعی او.

سرشت ویژه‌ای باید، تا زنی جوان و اروپایی که در کپنهاگ، دانمارک و رم در رشته هنر تحصیل کرده است همه‌چیز را وانهد و برای کشت‌کاری به آفریقا سفر کند؛ شیفتگی پرشوری باید، تا زنی حساس و باریک‌بین در برابر زیبایی طبیعت آفریقا که به‌کلی متفاوت با طبیعت اروپاست، سر ستایش فرود آورد و بدان دل سپارد؛ گشادگی دید و ذهنیت باز والایی باید، تا زنی که در تمدن اروپایی ریشه دارد و در دامان این تمدن بالیده

است فرهنگ و تمدن بومی آفریقا را با آغوش باز پذیرا شود و کنه و ژرفای آن را دریابد؛ نگرش ویژه‌ای به انسان و انسانیت باید، تازنی هنرمند چنان دوستی‌ها و رابطه‌های معنا دار و دوسویه و مهرآمیزی با بومیان که اکثراً کارگران و کارکنان او بودند، برقرار کند که اعتماد کامل آنان را به خود و داوری‌ها و یاری‌هایش جلب کند.

و کارن بلیکسن چنین زنی بود. برون از آفریقا روایت این‌ها همه و بسیاری رویدادها و دیده‌ها و برداشت‌های دیگر اوست در درازای هفده سال زندگی در آفریقا. نگرش بلیکسن به همه آن‌چه دوروبرش رخ می‌دهد یگانه لطیف و باز است. نثر او، به‌ویژه آن‌جا که به توصیف طبیعت آفریقا می‌پردازد، از زبان اعرانگی روح پروری سرشار است که نه تنها خواننده را به آفریقا می‌برد بلکه او را آرزومند دیدن آن طبیعت می‌کند.

اندیشه نویسنده در آفریقا بهانه‌ای که در آن می‌زید و مردمانی که با آن‌ها در تماس است نشانه و نمایی از ژرفایی بشردوستانه است. او انسانی است با ایمانی استوار به خدا و عشقی زایش که در عین حال با سعه صدر دین، آیین و آداب اجتماعی و فرعی بومیان همه را ارج و حرمت می‌نهد و شالوده تمدن کهنی را در آن همه می‌بیند که تنها در یک آزاداندیش برمی‌آید؛ به داوری در مورد اطرافیان خود نمی‌نشیند و برای هر یک حق خودبودن و دگربودن قائل است، آنان را درک می‌کند و به تصدیق می‌کشد؛ با بینشی شگفت‌انگیز به ذهنیات بومیان می‌پردازد که هم روانشناسانه است و هم جامعه‌شناسانه. کارن بلیکسن زنی است با احساسی لطیف و مهر به حتی به جانوران عشق می‌ورزد و با درک و محبتی شگفت‌انگیز به زرن ذهن آن‌ها می‌رود و زندگی و ارزش‌هایشان را گرمی می‌دارد و تحلیل می‌کند. وی از همان هفته‌های نخست ورود به کشتزار به آفریقا و بومیان علاقه‌مند می‌شود چنان که گویی آفریقا و رنگین‌پوستان با همه ویژگی‌هایشان همواره در طبیعت وی در حالت خفته نهان بودند و با گام نهادن به آفریقا محیط خود را باز می‌یابند و از تمامی وجود او سربرمی‌آورند و نمایان می‌شوند.

پیش‌گفتار مترجم سیزده

مهر او به دوستان و «آدم‌هایش» با گذشت زمان، و درک بهتر وی از آن‌ها و ویژگی‌های بسیار متفاوتشان، افزایش می‌یابد تا جایی که به هنگام ترکِ ناچارِ آفریقا صریحاً می‌گوید دل‌تنگ یک‌یک آن‌ها، حتی دورترینشان به لحاظ ارتباط روزانه، خواهد شد و به خاطر ترک آن‌ها سخت اندوهگین است. دل‌بستگی‌اش به آفریقا و کشتزارش چنان شدید بود که می‌خواست ستخه‌ان‌هایش در تپه‌های نگونگ به خاک سپرده شود تا او با آفریقا و طبیعت آن درآمیزد و یکی شود. او در کنیا احساس می‌کرد در همان جایی است که باید باشد.

کتاب سبیل‌ها که دیدگاه کارن بلیکسن دربارهٔ انسان و زندگی چنان ژرف، پدیدارنده، فلسفی، ظریف و متفاوت است که کمتر ماندش را می‌توان سراغ کرد حتی در میان نویسندگان و شاعران نامدار بزرگ. تلاش وی برای آفریقا و کشتزارش در سراسر هفده سال زندگی در آن ستایش‌برانگیز و الهام‌بخش است و حاکی از عشقی ژرف به آفریقا و زندگی در این قاره و آمیزش با بر میان و سپیدپوستانی که همچون خود او به آفریقا دل‌بسته بودند.

باشندگان کرهٔ خاکی در سدهٔ بیستم و بیست‌و یکم یعنی زمانه‌ای که دم از اندیشهٔ باز، فرهنگ و تمدن جهانی، و مدارا با دیگر اقوام و فرهنگ‌ها و تمدن‌ها و باورها آورده می‌شود، هنوز چنان اسیر پندار، تعصبات و یک‌سویه‌نگری‌ها بودند که بیشتر ابعاد زندگی‌اند که جهان را برای خود و دیگران تنگ و زشت می‌نمایند، فراموش می‌کنند؛ کارن بلیکسن اما صد سال پیش از این، در روزگاری که مردمان در دایرهٔ بستهٔ دیدگاه‌های غیرمنطقی خود محصور بودند و تعصب فرهنگی و قومی روال عادی زیست بود و غربیان هر فرهنگ و تفکر و تمدن غیرغربی را پایین و نه درخور اعتنا به شمار می‌آوردند، محیط و مردمان و فرهنگی را حرمت می‌نهاد، دوست داشت و ارزشمند می‌شمرد که به کلی «دیگر» بودند.

چهارده برون از افریقا

کارن بلیکسن برای کتابخوانان ایران نامی ناآشنا نیست. قصه‌های زمستانی او به فارسی ترجمه و منتشر شده است (تهران: پیکان، ۱۳۸۳) جا دارد کتاب‌های بیشتری از این نویسنده توانا به زبان شیرین فارسی ترجمه شود.

پری آزمونند (مختاری)

اسفند ۱۳۹۵

www.ketab.ir